

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Kfv.V.35.209/2024/4.
A tanács tagjai: dr. Márton Gizella a tanács elnöke
dr. Stefancsik Márta előadó bíró
dr. Darák Péter bíró
dr. Demjén Péter bíró
Ságiné dr. Márkus Anett bíró
A felperes: felperes1 (cím1)
Az alperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága
(cím2)
Az alperes képviselője: dr. Harhai-Gaál Andrea kamarai jogtanácsos (cím3)
A per tárgya: illetékügyben indult közigazgatási per
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes
A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Miskolci Törvényszék
2024. július 2. napján kelt 8.K.700.586/2024/6. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Törvényszék 8.K.700.586/2024/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

Az alperes felülvizsgálati perköltségének összegét 10.000 (tízezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a 2018. február 23. napján kelt adásvételi szerződésekkel megvásárolta a helység1 helyrajzi szám1 hrsz. alatti erdő művelési ágú ingatlan 280/1263, valamint a helység1 helyrajzi szám2 hrsz. alatti erdő művelési ágú ingatlan 3110400/33004800 tulajdoni hányadát. A felperes szerződésekbe foglalt nyilatkozataival vállalta, hogy az ingatlanok birtokba adásától, de legkésőbb az illetékkötelezettség keletkezését követő 12. hónap utolsó napjától számított 5 évig a termőföldnek minősülő földterület tulajdonjogát nem idegeníti el, azon vagyoni értékű jogot nem alapít és egyéni vállalkozóként, mezőgazdasági őstermelőként, vagy családi gazdálkodóként azokat mező- illetve erdőgazdasági tevékenység céljára hasznosítja.

[2] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Heves Megyei Adó- és Vámigazgatósága (a továbbiakban: elsőfokú adóhatóság) a 2018. szeptember 27. napján 8407148244 és 8407148266 iktatószámú fizetési meghagyásaiban a felperes részére feltételes illetékmentességet biztosított, egyben tájékoztatta őt, hogy az 5 év elteltével ellenőrzi az illetékmentesség jogszabályi feltételeinek maradéktalan teljesülését.

[3] Az elsőfokú adóhatóság hivatalból eljárást indított az illetékmentesség jogszerű igénybevételének vizsgálatára. A Heves Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztályának 2024. január 5-én kelt hatósági bizonyítványai alapján megállapította, hogy a felperes az illetékkötelezettség kezdő időpontjától számított 5 évig az Országos Erdőállomány Adattárban nem volt bejegyzett és nyilvántartott erdőgazdálkodó, ezért őt a 2024. január 18. napján kelt 2019566195 iktatószámú határozatával 45.867 forint, míg az ugyanezen a napon meghozott 2086180296 iktatószámú határozatával 41.436 forint illeték megfizetésére kötelezte.

[4] A fellebbezés alapján eljáró alperes a 2024. március 21. napján kelt 1671397943 és 1691393774 iktatószámú határozataival az elsőfokú határozatokat helybenhagyta.

[5] Határozatait az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 1. § (1) bekezdésére, 3. § (5) bekezdésére, 18. § (1) bekezdésére, 19. § (1) bekezdésére, 26. § (1) bekezdés p) pontjára, (18) bekezdés b) pontjára, (18a) bekezdésére, 27. § (1) bekezdésére, valamint a 102. § (1) bekezdés m) pontjában foglalt értelmező rendelkezésre, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 17. §-ára, 18. § (1), (3), (5) és (8) bekezdésére, 68. § d)-e) pontjaira alapította.

[6] Indokolása szerint az Itv. 26. § (1) bekezdés p) pontjában előírt feltételek – a törvény által elvárt egyéb feltételek együttes fennállta mellett – akkor tekinthetők teljesítettnek, ha a vagyonszerző a tulajdonában álló termőföldet saját maga hasznosítja mező-, illetve erdőgazdasági tevékenység céljára, vagy annak használatát, hasznosítását az Itv. 26. § (18) bekezdése szerinti kritériumok mellett engedi át. Az erdő speciális terület, amelynek hasznosítását az erdőgazdálkodói nyilvántartásba konstitutív hatállyal bejegyzett személy végezheti. Az erdők 2018. július 29-i birtokba adásától számított 5 éves időszakában, 2023. július 29. napjáig a felperes nem volt az erdőterületek bejegyzett erdőgazdálkodója, ezért a megszerzett ingatlanok erdőgazdasági tevékenység keretében történő felperes általi hasznosítása nem nyert igazolást, így a vagyonszerzési illeték kétszeresének megfizetésére köteles (Itv. 26. § (18a) bekezdés c) pont).

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[7] A felperes keresetleveleiben az alperesi határozatok megsemmisítését, az illetékfizetési kötelezettség alóli mentesítését kérte.

[8] Előadta, hogy az alperes tévesen értelmezte az illetékmentességre vonatkozó rendelkezéseket, nem határozta meg, hogy az erdőterületeket milyen eltérő, nem erdőgazdálkodói célra hasznosította. Az Itv. nem úgy fogalmaz, hogy az illetékkedvezmény kizárólag a bejegyzett erdőgazdálkodót illeti meg. Az erdőgazdálkodói nyilvántartásba való bejelentkezés ugyan törvényi kötelezettség, azonban a bejelentés elmulasztása nem releváns az illetékkötelezettség szempontjából.

[9] Hivatkozott arra is, hogy az erdőgazdálkodói nyilvántartást vezető erdészeti hatóság az erdőgazdálkodói nyilvántartásba vétele iránt 2024. április 5-én előterjesztett kérelmét elutasította, mert az osztatlan közös tulajdonban álló erdőre vonatkozó feltételeket nem teljesítette. Ugyanakkor előadta, hogy az Evt. 17. § (1)-(2) bekezdése és 68. § d)-e) pontjai alapján tulajdonos által végezhető erdőgazdasági célú használat (erdei haszonvétel), mint a hullott fa, illetve az erdei termékek gyűjtése nem része a bejegyzett erdőgazdálkodói jogoknak, az erdőgazdasági használat tehát szélesebb körű, mint a bejegyzett erdőgazdálkodói tevékenység. Az erdőterületeit nem hasznosította eltérő célra, az erdőgazdasági hasznosítást annak művelési ága, és nem az erdőgazdálkodói nyilvántartásba vétele igazolja.

[10] Az alperes a keresetek elutasítását kérte a határozataiban foglalt indokok alapján.

A jogerős ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság a pereket egyesítette, majd az egyesített perben meghozott jogerős ítéletével az alperes határozatait az elsőfokú határozatokra kiterjedő hatállyal – új eljárás elrendelése nélkül – megsemmisítette.

[12] Indokolása szerint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 3. §-a és 62. § (1)-(4) bekezdése alapján az alperesnek kellett feltárnia az illetékkedvezmény felülvizsgálatára hivatalból indult eljárásban, hogy a felperes igazolható módon erdőgazdasági célra hasznosította-e az erdőket. Sem az Itv., sem a mögöttesen alkalmazandó Evt. rendelkezéseiből nem következik, hogy kizárólag az erdőgazdálkodói nyilvántartási bejegyzés ténye igazolhatja az erdőtulajdonos erdőgazdasági célú ingatlan-hasznosítását. Az alperesnek lehetősége nyílt volna az erdészeti hatóság megkeresésére, akár gazdálkodási napló beszerzésével, akár egyéb, az erdészeti kötelezettség körébe tartozó tulajdonosi joggyakorlás teljesítése, avagy azok elmulasztása tekintetében tájékoztatást kérni, azonban a hasznosítás öt éven belüli teljesítését a szükséges és elégséges módon nem tisztázta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[13] Az alperes a jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmében annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

[14] Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Itv. 26. § (1) bekezdés p) pont pc) alpontját. A használat, hasznosítás igazolására közhiteles nyilvántartás alapján kerülhet sor (KGD2013. 155. [Kfv.I.35.335/2012/5.]). Hivatkozott a Kúria Kfv.II.37.634/2015/4., Kfv.I.35.397/2012/5. számú határozataira, melyek szerint a jogszerű erdőhasználat feltétele az erdőgazdálkodói nyilvántartásba vétel.

[15] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben az Ákr. 8. § (1) bekezdés c) pontja szerint e törvény hatálya nem terjed ki az adó-, valamint vámigazgatási eljárásra. Az Itv. az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 6. § (2) bekezdésének a) pontja szerint adót megállapító törvénynek minősül, ezért az ezzel összefüggő eljárási szabályokat az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Air.) rögzíti a 9. § (1) bekezdése értelmében.

[16] Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság a téves eljárási rendelkezések alkalmazása mellett az ügy érdemében is jogszabálysértő döntést hozott. Az illetékmentességhez szükséges, az Itv. 26. § (1) bekezdés p) pontjában rögzített konjunktív feltételek szerint a vagyonszerző az ötéves időtartam alatt a termőföld tulajdonjogát nem idegenítheti el, azon vagyoni értékű jogot nem alapíthat, továbbá a tulajdonában álló termőföldet saját magának - vagy az Itv. 26. § (18) bekezdése szerinti kritériumok betartása melletti átengedéssel - mező-, illetve erdőgazdasági tevékenység céljára kell hasznosítania. Az illetékmentesség hasznosításra vonatkozó feltételének megsértéseként nem csupán a mező-, illetve erdőgazdasági tevékenységtől eltérő célra történő hasznosítás, hanem a hasznosítás elmaradása is értékelendő. A jogalkotói szándéknak megfelelő „művelési” kötelezettség teljesítése a vagyonszerző részéről aktív, a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő hasznosítási kötelezettséget feltételez. Az erdőnek minősülő termőföld esetében a hasznosítási kötelezettséget a jogalkotó a mentesség részletszabályai körében erdőgazdasági tevékenység céljára történő hasznosításként jelöli meg. Az Evt. 5. § 9. pontja szerint az erdőgazdálkodás az erdő 2. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti fenntartására, közérdekű funkcióinak biztosítására, őrzésére, védelmére, az erdővagyon bővítésére, valamint - a vadászati jog gyakorlása, hasznosítása kivételével - az erdei haszonvételek gyakorlására irányuló tevékenységek összessége. Az erdőgazdasági tevékenység céljára történő hasznosítás alatt tehát nem csak passzív tulajdonlás, és nem is csak az erdei haszonvételek – felperesi hivatkozás szerint azok egy részének – gyakorlása értendő, hanem az erdő védelmével, fenntartásával kapcsolatos kötelezettségek összessége, melyek teljesítése az illetékmentesség feltétele.

[17] Téves az elsőfokú bíróság azon hivatkozása is, miszerint az Evt. 17. § (3) bekezdésében foglalt, az erdő tulajdonosának a mögöttes kötelezettségéből olyan következtetés vonható le, hogy bejegyzett erdőgazdálkodó hiányában a tulajdonos jogosult az ingatlant hasznosítani. A hivatkozott rendelkezés 2023. július 1-én lépett csak hatályba, így a perben vizsgálandó 5 éves időtartamban – egy hónapot kivéve – az Evt. 106. § (1a) bekezdése volt hatályban, mely szerint az erdészeti hatóság az erdő fennmaradása, fejlődése vagy állapotának megőrzésének veszélyeztetettsége esetén bejegyzett erdőgazdálkodó hiányában az erdő használatára, használatba adására jogosultat – tárgyi ügyben a felperest – az erdő használatba adására, vagy erdőgazdálkodó bejelentésére hívhatta fel. A tulajdonosi kötelezettségek teljesítése tehát nem jelenti az erdő hasznosítását.

[18] Mindemellett sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság jogi álláspontja szerint a bizonyítás hiányossága a perben ugyan nem, azonban a Kp. 89. § (1) bekezdésének b) pontja

szerinti új eljárás elrendelésével orvosolható lenne, ennek ellenére nem rendelt el új eljárást, amely olyan eljárási jogszabálysértés, amely az ügy érdemére is kihat.

[19] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[21] A jogerős ítélettel szemben jogszabálysértésre, vagy a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással van helye felülvizsgálatnak. A felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi eleme a kérelmet megalapozó pontos jogszabályhely, illetve a közzétett kúriai határozat és azon részének megjelölése, amelytől az ítélet jogkérdésben eltér [a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 115. § (1) bekezdés, Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 100. § (2) bekezdés b) pont]. A felülvizsgálati kérelmet megváltoztatni a felülvizsgálati határidőn túl nem lehet [Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 100. § (5) bekezdése]. A Kúria a jogerős ítéletet - a bizonyítás és vizsgálat hivatalbóli elrendelésének körén kívül - csak a felülvizsgálati kérelem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem, és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálhatja felül [Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése], az eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt [Kp. 120. § (5) bekezdése].

[22] A Kúria a felülvizsgálat eredményeként azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértően semmisítette meg az adóhatóság határozatait.

[23] Az elsőfokú bíróság az Ákr. 62. §-ának megsértését róta az alperes terhére. Az Ákr. 8. § (1) bekezdés c) pontja kifejezetten arról rendelkezik, hogy a törvény hatálya nem terjed ki az adó-, valamint vámigazgatási eljárásra. Mivel az illetékügy az Art. 6. § (2) bekezdés a) pontja szerint adóügynek minősül, az Ákr. szabályai az ügyben nem alkalmazhatók, ezért az elsőfokú bíróság jogszabálysértően semmisítette meg az adóhatósági határozatokat az Ákr. 3. §-ának és 62. §-ának szabályaira történő hivatkozással.

[24] Az elsőfokú bíróság az ügy érdemét illetően is jogszabálysértő álláspontra helyezkedett.

[25] Az Itv. 26. § (1) bekezdés p) pontja szerinti illetékmentesség törvényi feltétele a termőföld [Itv. 102. § (1) bekezdés m) pont] mező- vagy erdőgazdasági tevékenység céljára történő hasznosítása. A jelen ügy szempontjából a fogalomban az erdőgazdasági tevékenységre történő utalás a meghatározó. Az ügy tárgya erdő tulajdoni hányada utáni

illetékkötelezettség megítélése volt, ezért a perben tekintettel kell lenni az Evt. rendelkezéseire is.

[26] Az Evt. 5. § 9. pontja szerint „erdőgazdálkodás: az erdő 2. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti fenntartására, közérdekű funkcióinak biztosítására, őrzésére, védelmére, az erdővagyon bővítésére, valamint – a vadászati jog gyakorlása, hasznosítása kivételével – az erdei haszonvételek gyakorlására irányuló tevékenységek összessége”. Az Evt. 68. §-a szerint „Erdei haszonvételeknek minősül az erdő anyagi javainak és nem anyagi jellegű szolgáltatásainak a hasznosítása”. Az erdőgazdálkodás tehát szélesebb körű tevékenység, mint az erdei haszonvételek gyakorlása. Az erdei haszonvételek, mint sajátos erdészeti fogalom feleltethető meg az erdő hasznosítására irányuló gazdasági tevékenységnek, amely gyakorlására az Evt. 69. § (2) bekezdése szerint az erdőgazdálkodó az e törvényben meghatározott feltételekkel jogosult. A (4) bekezdés alapján az erdei haszonvételek gyakorlásának feltételeit – amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik – az erdőgazdálkodó jogosult meghatározni. Az Evt. 17. § (1) bekezdése kimondja, hogy „Erdőgazdálkodó az erdészeti hatóság által vezetett erdőgazdálkodói nyilvántartásban szereplő jogszerű használó.” A (2) bekezdés szerint „Az e törvényben foglalt erdőgazdálkodói jogok és kötelezettségek – a haszonvételi joggyakorlás kivételével – az erdőgazdálkodót illetik, illetve terhelik.” A haszonvételi joggyakorlás az erdei haszonvételek szerződéssel történő átadása más személy részére, azonban ahhoz is – az Evt. 20/B. §-a alapján – az erdőgazdálkodó írásbeli hozzájárulása szükséges.

[27] Mindebből az következik, hogy az erdőgazdasági tevékenység jogszerűen kizárólag az erdőgazdálkodói nyilvántartásba vétel mellett végezhető, ezért a felperes az illetékmentesség feltételeit nem teljesítette.

[28] Az, hogy az Evt. 2023. július 1-től hatályba lépett 17. § (3) bekezdés a-) pontjai szerint erdőgazdálkodó hiányában az erdő tulajdonosa – az erdészeti hatóság felszólítását követően – köteles gondoskodni az erdőt károsító hatások és a káros tevékenységek elleni védekezésről, a bekövetkezett károsítások hatásainak felszámolásáról, az erdő talajának védelméről, és az erdő szakszerű felújításáról, nem jelenti az erdő hasznosítását, így nem eredményez erdőgazdasági tevékenységet, a rendelkezés a tulajdonossal szemben az erdő megóvása érdekében tehető hatósági intézkedés kereteit rögzíti.

[29] Végül a Kúria rámutat, hogy a tényállás tisztázási kötelezettség megsértése a Kp. 92. § (1) bekezdés b) pontja szerint csak abban az esetben eredményezheti a közigazgatási határozat megsemmisítését, amennyiben a bizonyítás a perben nem orvosolható hiányosságban szenved. A jelen esetben a felperes nem adott elő olyan tényt, amely az általa megvásárolt erdőterületek hasznosítását támasztották volna alá, ezért a tényállás további bizonyításának ezen okból sem lett volna helye. Mindemellett az alperesi határozatok új eljárás nélküli megsemmisítése ellentmondásban is áll a jogerős ítélet jogi indokolásával.

[30] Mindezen indokok alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[31] Az elsőfokú bíróság az új eljárásban köteles a Kúria jogértelmezését követve dönteni a keresetről.

A döntés elvi tartalma

[32] *Erdő művelési ágú ingatlan megszerzése illetékmentességének feltétele az erdő erdőgazdasági tevékenység céljából történő hasznosítása, amely tevékenység előfeltétele az erdőgazdálkodói nyilvántartásba vétel.*

Záró rész

[33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[34] A Kúria az alperes felülvizsgálati perköltségének összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1), (2) és (5) bekezdése és a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 81. § (1) bekezdése alapján a felszámított összegben a Kp. 115. § (2) bekezdése és 110. § (3) bekezdése alkalmazásával csak megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

[35] A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, ezért annak megállapítását a Kúria mellőzte.

[36] A végzés elleni további felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. november 14.

dr. Márton Gizella s.k.
a tanács elnöke

dr. Stefancsik Márta s.k.
előadó bíró
bíró

dr. Darák Péter s.k.

dr. Demjén Péter s.k.
s.k.

bíró
bíró

Ságiné dr. Márkus Anett

A kiadmány hitelül:
tisztviselő